

วารสารชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพครู

ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มิถุนายน 2564) หน้า 1 - 13

Journal of Teacher Professional Learning Community (JTPLC)

Vol. 1, No. 1, pp. 1-13, January – June 2021

<https://so05.tci-thaijo.org/index.php/jtplc>

การบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ด้วยรูปแบบนวัตกรรมการบริหารโดยใช้เทคนิค 4C Small size school administration through innovative model of 4C

นิคม วิชัยโย

โรงเรียนดอนจานวิทยาคม จังหวัดกาฬสินธุ์

Nikom Wichaiyo

Donchanwittayakom School, Kalasin Province

Corresponding author email: nikom1847@gmail.com

Received: 1 June 2021 Revised: 16 June 2021 Accepted: 30 June 2021

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องการพัฒนาแบบนวัตกรรมการบริหารที่เหมาะสมกับบริบทโรงเรียนขนาดเล็ก การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษารูปแบบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนดอนจานวิทยาคม อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ วิจัยวิทยานิพนธ์ใช้วิธีการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) โดยแบ่งการวิจัย ออกเป็น 5 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของการบริหารและกลยุทธ์ในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก (R1: Research ครั้งที่ 1) ระยะที่ 2 การร่างและสร้างต้นแบบนวัตกรรมรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก (D1: Development ครั้งที่ 1) ระยะที่ 3 การวิจัยเพื่อยืนยันรูปแบบโดยศึกษาในกลุ่มงานวิชาการ (R2: Research ครั้งที่ 2) ระยะที่ 4 ปรับปรุงต้นแบบนวัตกรรมรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กให้เหมาะสม (D2: Development ครั้งที่ 2) ระยะที่ 5 การวิจัยเพื่อยืนยันรูปแบบโดยศึกษาในกลุ่มงานต่างๆ ของโรงเรียนดอนจานวิทยาคม (R3: Research ครั้งที่ 3) ผลการวิจัย ผลระยะที่ 1 (R1: Research ครั้งที่ 1) พบว่า การศึกษาองค์ประกอบตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สรุป 5 องค์ประกอบหลัก และ 40 ตัวบ่งชี้ ผลระยะที่ 2 (D1: Development ครั้งที่ 1) พบว่า การสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ สามารถจัดประเด็นหลักของข้อมูล ที่เป็นร่างต้นแบบนวัตกรรมรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ควรคำนึงถึงแนวทาง 4 ประเด็นดังนี้ (1) การพัฒนาความสามารถของทีมในการปฏิบัติงานให้ได้ตามเป้าหมายขององค์กร (2) การให้คำปรึกษา และ คอยนิเทศให้กำลังใจผู้ปฏิบัติงาน มีการปฏิบัติงานให้ได้ตามเป้าหมายขององค์กร (3) การกำกับและตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน (4) การปรับปรุงแก้ไขงานให้ดีขึ้น เมื่อผ่านการประเมิน ให้หัวหน้ากลุ่มงาน ผลระยะที่ 3 (R2: Research ครั้งที่ 2) พบว่า การดำเนินโครงการส่งเสริมการเรียนรู้บูรณาการโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (active Learning) ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้มีการขับเคลื่อนตาม 4 แนวทางของร่างต้นแบบนวัตกรรมรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก มีผลของความสำเร็จที่

เป็นการยืนยันรูปแบบ ผลระยะที่ 4 (D2: Development ครั้งที่ 2) พบว่า การสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ (Focus group discussion) ได้มีความเห็นในการปรับปรุงต้นแบบนวัตกรรมรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ให้เป็นหลักการดำเนินการ 4 แนวทาง โดยให้ชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า Coaching, Consult, Check และ Correct หรือเรียกว่า 4C Model ผลระยะที่ 5 (R3: Research ครั้งที่ 3) พบว่า การดำเนินงานของโรงเรียนตามรูปแบบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก 4C model ใน 4 กลุ่มงานของโรงเรียนดอนจานวิทยาคม มีความสำเร็จในการดำเนินงาน

คำสำคัญ: โรงเรียนขนาดเล็ก รูปแบบการบริหารโรงเรียน เทคนิค 4C

Abstract

This article clarified the development of school administration innovation for context of small size schools. The study aimed to study the model of small size school administration innovation of Donchanwittayakom school, Kalasin province. Methodology regarded research and development (R&D). The R&D was designed as 5 phases. The 1st phase (R1: Research 1) aimed to clarify component and strategies of small size school administration. The 2nd phase (D1: Development 1) aimed to develop the initial innovative model of small size school administration. The 3rd phase (R2: Research 2) aimed to provide confirmation of implementing of innovative model of small size school administration. The school academic affairs were organized through the initial innovative model of small size school administration. The 4th phase (D2: Development 2) was organized through focus group discussion (FGD) for revised model of small size school administration. The 5th phase (R3: Research 3) aimed to provide confirmation of implementing of innovative model of small size school administration. All school affairs were organized through the revised model of small size school administration. The findings were clarified based on aims of each phase of R&D. The 1st phase (R1: Research 1) revealed that there were 5 key components and 40 indicators for strategies of small size school administration. The 2nd phase (D1: Development 1) revealed that FGD suggested the initial innovative model of small size school administration as four steps of administration. These included (1) develop staffs competencies for organization success, (2) consulting and empowering for those staffs who were organizing projects, (3) regulate and check their working, and (4) empower the head of staffs to revising for better working. The 3rd phase (R2: Research 2) revealed that it was success implementing of initial model of small size school administration for working on the school academic affairs. The 4th phase (D2: Development 2) revealed that FGD suggested the revised four steps of model of small size school administration. The four steps included Coaching, Consult, Check and Correct – called 4C model. The 5th phase (R3: Research 3) revealed that it was successful to organize all school missions based the revised model of small size school administration - 4C model.

Keywords: small size school, school administration model, innovative model of 4C

1. บทนำ

รูปแบบการบริหารจัดการที่ดี เป็นการปรับเปลี่ยนการบริหารงานที่ประชาชน มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ประชาชนสามารถตรวจสอบการบริหารงานและติดตามผลการทำงาน ได้ เป็นที่ยอมรับของประชาชน มีความสามารถในการบริหารอย่างเที่ยงธรรม มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าก่อประโยชน์สูงสุด (เสนห์ จามริก, 2548; อรพินท์ สพอชชัย, 2548)

โรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่ประสบปัญหาสำคัญอย่างน้อยสามประการซึ่งส่งผลให้โรงเรียนขนาดเล็กไม่สามารถจัดการเรียนการสอนให้มี ประสิทธิภาพเทียบเท่ากับโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ได้ประกอบด้วย 1) โรงเรียนแต่ละโรงเรียนได้รับการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาจากรัฐบาลโดยคิดเป็นรายหัวนักเรียนซึ่งการจัดสรรงบประมาณในลักษณะต่างๆส่งผลให้โรงเรียนขนาดเล็ก ที่มีจำนวนนักเรียนน้อยอยู่ในสถานะที่เสียเปรียบเราได้รับประมาณน้อยกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่มีจำนวนนักเรียนมากส่งผลถึงโรงเรียนขนาดเล็กขาดทั้งก่อนทำการเรียนการสอนลดลง 2) ปัญหาการขาดแคลนครูที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางและจำนวนไม่ครบชั้นจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดสัดส่วนครู 1 คน ต่อ นักเรียน 20 คนซึ่งสัดส่วนดังกล่าวทำให้เกิดปัญหาในการจัดสรรแก่นักเรียนบางที่มีจำนวนนักเรียนน้อยดังนั้นโรงเรียนดังกล่าวจึงประสบปัญหาครูไม่ครบชั้น ไม่ครบทุกสาขารายวิชา และ3) โรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่อยู่ในชุมชนขนาดเล็กประชากรมีฐานะยากจนทำให้ไม่มีศักยภาพในการระดมทรัพยากรเพื่อนำมาช่วยสนับสนุนการจัดการศึกษาให้กับโรงเรียน (สำนักงานเลขาธิการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ, 2559)

จากปัญหาดังกล่าวส่งผลในด้านประสิทธิภาพการบริหารจัดการในโรงเรียนขนาดเล็กหลายๆ โรงเรียนจึงต้องปรับตัว ปรับแนวทางการบริหารโรงเรียน เพื่อให้โรงเรียนดำเนินกิจการต่อไปได้ โรงเรียนดอนจานวิทยาคม อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก จึงต้องพัฒนารูปแบบนวัตกรรมการบริหารที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน โดยแนวทางการรูปแบบนวัตกรรมการบริหาร จะอาศัยวิธีการดำเนินการวิจัยเชิงวิจัยและพัฒนา (Research and Development-R&D) เนื่องจากการวิจัยเชิงวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา จะส่งเสริมให้มีการพัฒนานวัตกรรมในรูปแบบสารสรุป ระบบ กระบวนการวิธีการ แนวปฏิบัติ หรือ สิ่งประดิษฐ์ ที่ จะขยายองค์ความรู้ใหม่ทางการศึกษาก่อนนำ นวัตกรรมไปใช้ในการจัดการศึกษาและบริหาร การศึกษา (McMillan & Schumacher, 2001)

การบริหารจัดการสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายสร้างความเข้มแข็งและยกระดับคุณภาพ สู่การศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็กให้สูงขึ้น ในด้านการบริหารจัดการจัดการเรียนการสอน และ ด้านคุณภาพนักเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดแนวทางการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพสถานศึกษาขนาดเล็กไว้ คือ บริหารส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา ของสถานศึกษาขนาดเล็ก การรวมสถานศึกษาขนาดเล็ก การยุบหรือการเลิกสถานศึกษาขนาดเล็ก ทั้งนี้การ ดำเนินการดังกล่าวได้คำนึงถึงผลกระทบต่อประสิทธิภาพ ความคุ้มค่าและการบริหารจัดการ อย่างมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กร วิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น การบริหารจัดการเพื่อนำไปสู่

การพัฒนา ประสิทธิภาพและรูปแบบการดำเนินงานจะมุ่งไปที่การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ เกิดทักษะในการแสวงหาความรู้ จากแหล่งเรียนรู้หลากหลายสามารถนำวิธีการเรียนรู้ไปใช้ในชีวิตจริงได้ และมุ่งให้ผู้เกี่ยวข้องทุกคน มีส่วนรวมในทุกขั้นตอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดด้วยเรียน การออกแบบในการบริหารจัดการสถานศึกษาขนาดเล็ก จึงจำเป็นต้องจัดรูปแบบอย่างเหมาะสมให้ สอดคล้องและความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น ซึ่งมีความผูกพันกับโรงเรียนอย่างแนบแน่นมาตั้งแต่ อดีตจนถึงปัจจุบัน การยุบหรือการล้มเลิกสถานศึกษาขนาดเล็กจึงจำเป็นต้องเป็นวิธีสุดท้ายและชุมชน ท้องถิ่นต้องเป็นผู้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจดังกล่าวด้วย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549)

โรงเรียนขนาดเล็กอาจจะขับเคลื่อนร่วมกันระหว่างสมาชิกทุกคนในโรงเรียน โดยเน้นการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่มี การเรียนรู้ร่วมกัน (Team Learning) เป็นการเรียนรู้ร่วมกันของบุคลากรเป็นกลุ่มภายในองค์กรโดยอาศัยความรู้และความคิด ของสมาชิกในการแลกเปลี่ยนและพัฒนาความฉลาดรอบรู้ของทีม องค์กรแห่งการเรียนรู้ เกิดขึ้นได้เมื่อมีการรวมพลังของกลุ่มต่าง ๆ ภายในองค์กร สมาชิกในทีมได้มีโอกาสเรียนรู้ สิ่งต่าง ๆ ร่วมกันโดยการสื่อสารข้อมูลและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน โรงเรียนแห่งองค์กรการเรียนรู้ทางวิชาชีพจะส่งเสริมการสร้างวัฒนธรรมใหม่ในองค์กร (Senge, 1990; Yuenyong, 2019) จากเอกสารวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับองค์กรแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ ได้ให้แนวคิดสำคัญของการบริหารองค์กรที่เน้นการมีส่วนร่วมเป็นหัวใจสำคัญ พบว่า องค์ประกอบขององค์กรการเรียนรู้ในองค์กรแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ มีองค์ประกอบสำคัญ 6 องค์ประกอบ ประกอบด้วย 1) วิสัยทัศน์ร่วม 2) ทีมร่วมแรงร่วมใจ 3) ภาวะผู้นำร่วม 4) การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ 5) องค์กรกัลยาณมิตร และ 6) โครงสร้างสนับสนุน (วรลักษณ์ ชูกำเนิด, 2557)

ลักษณะขององค์กรแห่งการเรียนรู้ นักวิชาการทั้งไทยและต่างประเทศได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับลักษณะขององค์กรแห่งการเรียนรู้ไว้อย่างหลากหลาย นำมาพอสังเขปดังนี้ (พิมพ์พรรณ เทพสุเมธานนท์ และ รัตนา กาญจนพันธ์, 2550; วิจารย์ พานิช, 2550; Senge, 1990; Thana et.al., 2018) องค์กรแห่งการเรียนรู้มีลักษณะที่สำคัญ 5 ประการ ดังนี้ 1) มีการคิดอย่างเป็นระบบ (System thinking) เป็นการคิดอย่างเป็นระบบครอบคลุมทุกด้าน คิดให้เป็นภาพรวมและมีความคิดเป็นหนึ่งเดียวที่ประกอบด้วยหน่วยต่าง ๆ ที่สัมพันธ์และเชื่อมติดกันทั้งหมด 2) มีสมาชิกที่มีความเป็นเลิศ (Personal mastery) เป็นความชำนาญในระดับพิเศษของบุคคล บุคคลสามารถขยายความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงานที่ต้องการได้อย่างต่อเนื่อง บุคคลสามารถตระหนักถึงผลของการกระทำ 3) มีตัวแบบจากภายใน (Mental models) เป็นข้อตกลงเบื้องต้นหรือภาพลักษณ์ ซึ่งฝังติดแน่น มีอิทธิพลต่อความเข้าใจต่อโลกและการปฏิบัติของบุคคลตลอดจน รู้ว่าสิ่งใดควรทำหรือไม่ควรทำ 4) มีวิสัยทัศน์ร่วม (Building share vision) เป็นความสามารถร่วมกัน ในการก่อให้เกิดภาพจริงอนาคตที่บุคคลมุ่งสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้น เมื่อมีวิสัยทัศน์ร่วมที่แท้จริงบุคคลจะแสดงความเป็นเลิศและเรียนรู้ด้วยตนเองของเขาเอง 5) มีการเรียนรู้เป็นทีม (Team learning) เป็นการเรียนรู้ร่วมกันของสมาชิกในองค์กร การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อสมาชิกในทีมได้มีโอกาสเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ร่วมกัน โดยแลกเปลี่ยนข้อมูล ความคิดเห็นและประสบการณ์ซึ่งกันและกันอย่างสม่ำเสมอ

2. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบแผนวัตรกรรมการบริหารที่เหมาะสมกับบริบทโรงเรียนขนาดเล็ก บริบทโรงเรียนดอนจานวิทยาคม ผู้วิจัยใช้ ระเบียบวิธีการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) เพื่อเป็นทางการสร้างกระบวนการวิธีการ แนวปฏิบัติ ในการการบริหารและการจัดการ ซึ่งจะเป็น วัตรกรรมการบริหารที่เหมาะสมกับบริบทโรงเรียนขนาดเล็ก โดยแบ่งการวิจัย ออกเป็น 5 ระยะ ดังนี้

2.1 ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของการบริหารและกลยุทธ์ในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก (R1: Research ครั้งที่ 1)

วิธีดำเนินการวิจัยระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของการบริหารและกลยุทธ์ในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กโดยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่1 ศึกษาองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้โดยการวิเคราะห์ เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ของรูปแบบการบริหารโรงเรียน ตามองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กตามแนวยุทธศาสตร์ชาติ และกลยุทธ์ในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูล สภาพการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กตามแนวยุทธศาสตร์ชาติ และกลยุทธ์ในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่ออธิบายความเข้าใจการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กของกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้บริหาร โรงเรียนและหัวหน้ากลุ่มทั้ง 4 กลุ่ม คือ กลุ่มบริหารวิชาการ กลุ่มบริหาร งบประมาณ กลุ่มบริหารงานบุคคล และกลุ่มบริหารทั่วไป ในโรงเรียนดอนจานวิทยาคม อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปีการศึกษา 2560 จำนวน 17 คน ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 9 คน หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ จำนวน 2 คน หัวหน้ากลุ่มบริหาร งบประมาณ จำนวน 2 คน หัวหน้ากลุ่มบริหารงานบุคคล จำนวน 2 คน และหัวหน้า กลุ่มบริหารทั่วไป จำนวน 2 คน

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล(Key Informants) จำนวน 155 คน ประกอบด้วย (1) ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน (2) ครูโรงเรียนโรงเรียนดอนจานวิทยาคม อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ที่สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในปีการศึกษา 2560 จำนวน 18 คน (3) นักเรียนโรงเรียนดอนจานวิทยาคมจำนวน 116 คนที่เป็นนักเรียนที่เรียน ในปีการศึกษา 2560 (4) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 9 คน (5) ผู้บริหารสมาคมพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ (สพค.กส) จำนวน 2 คน (6) ที่ปรึกษาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนดอนจานวิทยาคมจากมหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 5 คน

2.2 ระยะที่ 2 การร่างและสร้างต้นแบบนวัตกรรมรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก (D1: Development ครั้งที่ 1)

การร่างและสร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ตัวบ่งชี้ของรูปแบบการบริหารโรงเรียน ตามองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กตามแนวยุทธศาสตร์ชาติ และกลยุทธ์ในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยนำข้อมูล ที่ได้จากระยะที่ 1 มาสร้างรูปแบบการบริหาร ผ่านการสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ (Focus group discussion)

ขั้นตอนการสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ (Focus group discussion)

การทำร่างรูปแบบการบริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดเล็ก ทำได้โดยนำข้อมูลที่ได้จากระยะที่ 1 มาวิเคราะห์ตัวบ่งชี้ของรูปแบบการบริหารโรงเรียน ตามองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กตามแนวยุทธศาสตร์ชาติ และกลยุทธ์ในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก จากนั้นร่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดเล็ก แล้วตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ และเอกสารประกอบการ พัฒนา โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน

2.3 ระยะที่ 3 การวิจัยเพื่อยืนยันรูปแบบโดยศึกษาสภาพการดำเนินงานตามต้นแบบนวัตกรรมรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในกลุ่มงานวิชาการของโรงเรียนดอนจานวิทยาคม (R2: Research ครั้งที่ 2)

ขั้นตอนการวิจัย

ดำเนินงานของโรงเรียนตามต้นแบบนวัตกรรมรูปแบบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ในกลุ่มงานวิชาการของโรงเรียนดอนจานวิทยาคม เพื่อการยืนยันรูปแบบร่างต้นแบบนวัตกรรมรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก

กลุ่มเป้าหมาย

คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 ภาคต้น ปีการศึกษา 2561 รวมทั้งสิ้น 520 คน ที่ดำเนินโครงการในการบริหารกลุ่มงานวิชาการ โครงการส่งเสริมการเรียนรู้บูรณาการโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (active Learning) ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนดอนจานวิทยาคม

2.4 ระยะที่ 4 ปรับปรุงต้นแบบนวัตกรรมรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โรงเรียนดอนจานวิทยาคมให้เหมาะสม (D2: Development ครั้งที่ 2)

การปรับปรุงต้นแบบนวัตกรรมรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โรงเรียนดอนจานวิทยาคมให้เหมาะสม จะดำเนินการโดยใช้การสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ (Focus group discussion)

ขั้นตอนการสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ (Focus group discussion)

ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ได้แก่ 1. นายวิทยา ศิรรัตน์ ข้าราชการบำนาญ อดีตผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ 2. นางบุญหนา บุญเรือง ข้าราชการบำนาญ อดีตผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ 3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. โชคชัย ยืนยง คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น 4. นายสุนทร ทองคำ ข้าราชการบำนาญ อดีตผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ 5. นายรังสฤษฏ์ ศรีปัญญา ข้าราชการ

ชำนาญ อดีตผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ ร่วมกันถกผลการทดลองดำเนินงานตามร่างต้นของ 4 แนวทางการปฏิบัติงานของรูปแบบนวัตกรรมรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในการบริหารกลุ่มงานวิชาการ โรงเรียนดอนจานวิทยาคม และให้ความเห็นในการปรับปรุงต้นแบบนวัตกรรมรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โรงเรียนดอนจานวิทยาคมให้เหมาะสม เพื่อให้งานบริหารจัดการในโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2.5 ระยะที่ 5 การวิจัยเพื่อยืนยันรูปแบบโดยศึกษาสภาพการดำเนินงานตามต้นแบบนวัตกรรมรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในกลุ่มงานต่างๆ ของโรงเรียนดอนจานวิทยาคม (R3: Research ครั้งที่ 3)

ขั้นตอนการวิจัย

ดำเนินงานของโรงเรียนตามรูปแบบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก 4C model ใน 4 กลุ่มงานของโรงเรียนดอนจานวิทยาคม

กลุ่มเป้าหมาย

คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 ภาคปลาย ปีการศึกษา 2561 รวมทั้งสิ้น 520 คน ที่ดำเนินงานของโรงเรียนตามรูปแบบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก 4C model ใน 4 กลุ่มงานของโรงเรียนดอนจานวิทยาคม

3. ผลวิจัย

การพัฒนาในรูปแบบนวัตกรรมการบริหารที่เหมาะสมกับบริบทโรงเรียนขนาดเล็ก บริบทโรงเรียนดอนจานวิทยาคม สรุปประเด็นได้ 5 ข้อ

3.1 ผลการศึกษาองค์ประกอบของการพัฒนาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก

ผลการศึกษาองค์ประกอบตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สรุป 5 ได้ องค์ประกอบหลัก และ 40 ตัวบ่งชี้ในแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ดังนี้

องค์ประกอบหลักด้านการบริหารวิชาการ มีตัวบ่งชี้ ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ได้บูรณาการกับบริบท ท้องถิ่นของโรงเรียนขนาดเล็ก ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ทุกชั้น ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้อย่างครบถ้วน

2. ส่งเสริมการผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาสอดคล้องกับแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น

3. ส่งเสริมให้จัดเนื้อหาสาระ กิจกรรมที่หลากหลายให้สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจของผู้เรียนอย่างเหมาะสมกับวัย

4. เลือกคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนให้ครอบคลุมตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเหมาะสมกับวัย

5. พัฒนาแนวการแนะแนวการศึกษาต่อให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองโดยกำหนดเป้าหมายทางการศึกษาได้

6. กำหนดกิจกรรมทางวิชาการให้สามารถยืดหยุ่นพร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลง

7. การกำหนดนโยบาย เป้าหมายมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลง

7. การกำหนดนโยบาย เป้าหมายมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

8. ส่งเสริมบุคลากรให้เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาตนเองด้านวิชาการ

9. จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เน้นการใช้คุณธรรมนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิต

10. ส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ของการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุขและยั่งยืน

องค์ประกอบหลักด้านการบริหารงบประมาณมีตัวบ่งชี้ ดังนี้

11. การกำหนดแผนงานกลยุทธ์ในการบริหารงบประมาณโดยมุ่งเน้น ผู้เรียนเป็นหลัก

12. จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาที่เน้นการควบคุมภายใน

13. มุ่งเน้นมาตรการการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม

14. การบริหารงบประมาณอย่างเหมาะสม

15. แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการใช้งบประมาณ

16. กำหนดแผนการบริหารความเสี่ยงด้านงบประมาณ

17. พัฒนาผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณให้มีความรู้ ความสามารถ เน้นการถูกต้องตามหลักธรรมาภิบาล

18. การจัดสรรงบประมาณเพื่อความรับผิดชอบต่อ คຸ່ມคຳ มีประสิทธิภาพ

19. การบริหารงบประมาณเน้นความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้

20. ผู้บริหารงบประมาณมีความเป็นธรรมในการจัดสรรงบประมาณ

องค์ประกอบหลักด้านการบริหารงานบุคคลมีตัวบ่งชี้ ดังนี้

21. ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม

22. ส่งเสริมให้บุคลากรมีความพอประมาณในการดำเนินชีวิต

23. ประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียนเป็นไปอย่างบริสุทธิ์ ยุติธรรม ตรวจสอบได้

24. กำหนดบทบาทหน้าที่ผู้รับผิดชอบในกิจกรรมของโรงเรียนอย่างชัดเจน

25. กำหนดกรอบอัตรากำลังของโรงเรียนให้พอดีกับปริมาณงาน

26. ติดตามประเมินผลการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรมเพื่อพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง

27. ส่งเสริม เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับหลักการบูรณาการบริบทท้องถิ่นของโรงเรียนขนาดเล็ก

28. ส่งเสริมให้บุคลากรมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อย่างมีวิสัยทัศน์

29. กำหนดระเบียบในองค์กรที่ส่งเสริมความมีวินัย และจรรยาวิชาชีพ

30. การพิจารณาเลื่อนขั้นบุคลากรอย่างเหมาะสม ตามระบบคุณธรรม

องค์ประกอบหลักด้านการบริหารทั่วไป มีตัวบ่งชี้ดังนี้

31. การปรับปรุงทัศนคติให้ ร่มรื่น มั่นคง ปลอดภัยพร้อมจะใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่ากับบริบทท้องถิ่นของโรงเรียนขนาดเล็ก
32. การจัดสรรสื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยีให้ได้ประโยชน์สูงสุดกับบริบทท้องถิ่นของโรงเรียนขนาดเล็ก
33. บริหารอาคารสถานที่ในโรงเรียนอย่างสมเหตุสมผลกับบริบทท้องถิ่นของโรงเรียนขนาดเล็ก
34. การจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารงานได้ตามบริบทท้องถิ่นของโรงเรียนขนาดเล็ก
35. การวางแผนที่เน้นความคุ้มค่าและผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก
36. เตรียมความพร้อมเกี่ยวกับมาตรการความปลอดภัยทุกครั้งก่อนปฏิบัติงานตามแผน
37. ส่งเสริมครูผู้สอนให้จัดระบบข้อมูลสารสนเทศ เป็นปัจจุบัน ทันต่อการใช้งาน
38. ส่งเสริมความรู้ในการใช้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศทุกรูปแบบที่เอื้อต่อการเรียนรู้ตามบริบทท้องถิ่นของโรงเรียนขนาดเล็ก
39. ประสานความร่วมมือกับชุมชน ท้องถิ่นและทุกภาคส่วน ให้มีส่วนร่วมรับผิดชอบการบริหารจัดการสถานศึกษา
40. ส่งเสริมการจัดการวัสดุ ครุภัณฑ์ให้เป็นไปตามความต้องการของบุคลากรตามบริบทท้องถิ่นของโรงเรียนขนาดเล็ก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก พบว่า สภาพการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยการบูรณาการกับบริบทท้องถิ่นของโรงเรียนขนาดเล็กกับการบริหารวิชาการมีระดับการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.11) สภาพการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยการบูรณาการกับบริบทท้องถิ่นของโรงเรียนขนาดเล็กกับการบริหารงบประมาณ มีระดับการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.08) สภาพการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยการบูรณาการกับบริบทท้องถิ่นของโรงเรียนขนาดเล็กกับการบริหารงานบุคคล มีระดับการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.02) และ สภาพการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยการบูรณาการกับบริบทท้องถิ่นของโรงเรียนขนาดเล็กกับการบริหารทั่วไปมีระดับการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.06)

3.2 ผลการศึกษาการร่างต้นแบบนวัตกรรมรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก

การสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ ที่สนทนากันเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ของรูปแบบการบริหารโรงเรียน ตามองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กตามแนวยุทธศาสตร์ชาติ และกลยุทธ์ในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สามารถจัดประเด็นหลักของข้อมูล ที่เป็นร่างต้นแบบนวัตกรรมรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ควรคำนึงถึงแนวทาง 4 ประเด็นดังนี้

(1) การพัฒนาความสามารถของทีมในการปฏิบัติงานให้ได้ตามเป้าหมายขององค์กร เป็นบทบาทที่สำคัญมากอย่างหนึ่งของผู้นำทีมและหัวหน้างานในการบริหารผลการปฏิบัติงาน

(2) การให้คำปรึกษา และ คอยนิเทศให้กำลังใจผู้ปฏิบัติงาน มีการปฏิบัติงานให้ได้ตามเป้าหมายขององค์กร

(3) การกำกับและตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน โดยให้ผู้ปฏิบัติงานได้แสดงผลงานตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย พร้อมทั้งตรวจสอบผลเพื่อสะท้อนคิดในประเด็นที่บกพร่อง สำหรับการกำกับติดตามดำเนินงานให้มีทิศทางที่มุ่งสู่ผลลัพธ์ของภารกิจ มีการปฏิบัติงานให้ได้ตามเป้าหมายขององค์กร

(4) การปรับปรุงแก้ไขงานให้ดีขึ้น เมื่อผ่านการประเมิน ให้หัวหน้ากลุ่มงาน ส่งเสริมให้บุคลากรโรงเรียนและนักเรียนให้สะท้อนคิดสำหรับการต่อยอดกิจกรรม พร้อมทั้งเตรียมแผนงานเพื่อใช้ในการปีการศึกษาต่อไป

3.3 ผลการทดลองดำเนินงานตามร่างต้นแบบนวัตกรรมรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในการบริหารกลุ่มงานวิชาการ โรงเรียนดอนจานวิทยาคม

การใช้ร่างต้นแบบนวัตกรรมรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในการบริหารกลุ่มงานวิชาการ เพื่อดำเนินโครงการส่งเสริมการเรียนรู้บูรณาการโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (active Learning) ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนดอนจานวิทยาคม

โครงการส่งเสริมการเรียนรู้บูรณาการโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (active Learning) ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้มีการขับเคลื่อนตาม 4 แนวทางของร่างต้นแบบนวัตกรรมรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ซึ่งมีผลของความสำเร็จที่เป็นการยืนยันรูปแบบตามแนวทางดังกล่าวดังต่อไปนี้

(1) การพัฒนาความสามารถของทีมในการปฏิบัติงานโครงการส่งเสริมการเรียนรู้บูรณาการโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (active Learning) ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

(2) การให้คำปรึกษา และ คอยนิเทศให้กำลังใจในการปฏิบัติงานโครงการส่งเสริมการเรียนรู้บูรณาการโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (active Learning) ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

(3) การกำกับและตรวจสอบผลการปฏิบัติงานในโครงการส่งเสริมการเรียนรู้บูรณาการโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (active Learning) ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

(4) ปรับปรุงแก้ไขงานในโครงการส่งเสริมการเรียนรู้บูรณาการโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (active Learning) ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้ดีขึ้น

3.4 รูปแบบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กโรงเรียนดอนจานวิทยาคม

จากผลการทดลองดำเนินงานตามร่างต้นแบบนวัตกรรมรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในการบริหารกลุ่มงานวิชาการ โรงเรียนดอนจานวิทยาคม ดังรายงานผลในหัวข้อ 3.3 จะเห็นการบริการกลุ่มงานวิชาการ สามารถบริหารตามร่างต้นแบบนวัตกรรมรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ที่มีแนวทาง 4 ประเด็น ได้จนบรรลุผลสำเร็จ

ทั้งนี้จะได้จากการปฏิบัติตนเป็นกันเองกับทุกคน ให้คำปรึกษา เสนอความคิดเห็น ให้เกียรติ ให้ความร่วมมือ ให้กำลังใจ และให้ความสามัคคีกับทุกคน อำนวยความสะดวก ในการ

ปฏิบัติหน้าที่แก่คณะครูและ บุคลากรทางการศึกษา ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรมและสร้าง ความสามัคคีในหมู่คณะ รู้จักให้อภัย มีความจริงใจ กับทุกคน ยอมรับความคิดเห็นของคนอื่น มีกิจกรรมใดร่วมกันรับผิดชอบดูแลเอาใจใส่ จงงานประสบ ความสำเร็จเป็นที่ยอมรับและความไว้วางใจของบุคลากร ในหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องจากหน่วยงานอื่น ๆ ร่วม คิด ร่วมวางแผน และร่วมปฏิบัติเพื่อพัฒนางานขององค์กร

การสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ (Focus group discussion) ได้มีความเห็นในการปรับปรุงต้นแบบนวัตกรรมรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โรงเรียนดอนจานวิทยาคมให้เหมาะสม เพื่อให้งานบริหารจัดการในโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงการยึดถือ 4 แนวทางการปฏิบัติงานให้เป็นหลักสำคัญประจำใจในการปฏิบัติงาน เพื่อให้ 4 แนวทาง เป็นหลักสำคัญประจำใจแนวทาง จึงตั้งชื่อ 4 แนวทางเป็นภาษาอังกฤษว่า Coaching, Consult, Check และ Correct หรือ เรียกว่า นวัตกรรมรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยใช้เทคนิค 4C Model โดยรูปแบบประกอบด้วย 4C ดังนี้

C1 คือ Coaching คือการพัฒนาความสามารถของทีมในการปฏิบัติงานให้ได้ตามเป้าหมายขององค์กร ผ่านกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างโค้ช (ผู้อำนวยการ) ซึ่งเป็นเพื่อนชวนคิด หรือปลดล๊อคบางอย่างในตัวผู้รับการโค้ช (ครูหัวหน้ากลุ่มงานที่ 4 กลุ่ม) ให้มีศักยภาพสูงขึ้น หรือมีความสุขอย่างที่เขาต้องการ ผ่านวิธีการและเครื่องมือต่างๆ เพื่อให้ผู้รับการโค้ช(ครูหัวหน้ากลุ่มงานที่ 4 กลุ่ม) ได้เรียนรู้ ตระหนักในตัวเองและเปลี่ยนแปลง และลงมือทำด้วยความคิด ความถนัด ความสามารถของครูหัวหน้ากลุ่มงาน 4 กลุ่ม เป็นอีกเครื่องมือหนึ่งของผู้จัดการและผู้นำทีม ที่สามารถใช้ดึงศักยภาพและประสิทธิภาพจากผู้ใต้บังคับบัญชาได้เป็นอย่างดี รวมทั้งสามารถพัฒนาความสามารถของทีมในการปฏิบัติงานให้ได้ตามเป้าหมายขององค์กร ซึ่งเป็นบทบาทที่สำคัญมากอย่างหนึ่งของผู้นำทีมและหัวหน้างานในการบริหารผลการปฏิบัติงาน (Performance Management)

C2 คือ Consult คือ การให้คำปรึกษา และ คอยนิเทศให้กำลังใจ เมื่อผ่านการ Coaching ร่วมกับ (ครูหัวหน้ากลุ่มงานที่ 4 กลุ่ม) คณะทำงานก็จะทำงานตามที่วางแผนไว้ ตามหน้าที่ ผู้พัฒนาในฐานะเป็น Coach ต้องรอให้คำปรึกษาเท่านั้น พร้อมทั้งเสนอแนวทางการแก้ปัญหาให้ทั้ง 4 กลุ่มงาน และคอยนิเทศให้กำลังใจผู้ปฏิบัติงาน

C3 คือ Check คือการตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน โดยให้ผู้ปฏิบัติงานได้แสดงผลงานตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย ผู้พัฒนาตรวจสอบการทำงานของครูหัวหน้ากลุ่มงานที่ 4 กลุ่มตามงานที่ได้รับมอบหมาย พร้อมทั้งตรวจสอบเพื่อสะท้อนคิดในประเด็นที่บกพร่อง สำหรับการกำกับติดตามดำเนินงานให้มีทิศทางที่มุ่งสู่ผลลัพธ์ของภารกิจ

C4 คือ Correct คือ ปรับปรุงแก้ไขงานให้ดีขึ้น เมื่อผ่านการประเมิน ให้ครูหัวหน้ากลุ่มงานส่งเสริมให้บุคลากรโรงเรียนและนักเรียนให้สะท้อนคิดสำหรับการต่อยอดกิจกรรม พร้อมทั้งเตรียมแผนงานเพื่อใช้ในปีการศึกษาต่อไป

3.5 สภาพการดำเนินงานรูปแบบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนดอนจานวิทยาคม

โรงเรียนดอนจานวิทยาคม ขาดบุคลากรตำแหน่งรองผู้อำนวยการ ที่ช่วยทำหน้าที่ดูแลกำกับติดตามการบริหารงานใน 4 ฝ่ายงาน และ 8 กลุ่มงานของโรงเรียน ผู้อำนวยการจึงต้องทำหน้าที่ทั้งหมด เช่น คำแนะนำ บริการแก่คณะครู บุคลากร นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ที่มาติดต่องานราชการซึ่ง ในการดำเนินการพัฒนาตนเอง ในการจัดกิจกรรมตามโครงการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้เต็มศักยภาพ ใช้ความรู้ ความสามารถ ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เต็มตามศักยภาพ ตรงตามความถนัด ความสนใจ ความ ต้องการ และทำให้เกิดผลดีต่อสถานศึกษาในทุกด้าน ดังนั้นเพื่อไม่ให้เกิดความล่าช้า จึงได้มีการแต่งตั้งหัวหน้ากลุ่มงานเข้ามาช่วยในการกำกับติดตาม แบ่งเป็น 4 กลุ่มงาน ได้แก่ ด้านที่ 1 การบริหารงานงบประมาณ ด้านที่ 2 การบริหารงานวิชาการ ด้านที่ 3 การงานบริหารทั่วไป ด้านที่ 4 การบริหารงานบุคคล

4. สรุปและอภิปรายผล

การพัฒนาในรูปแบบนวัตกรรมการบริหารที่เหมาะสมกับบริบทโรงเรียนขนาดเล็ก บริบทโรงเรียนดอนจานวิทยาคม ถือว่าเป็นการเรียนรู้และพัฒนาแนวทางร่วมกัน ผ่านระเบียบวิธีการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) เพื่อเป็นทางการสร้างกระบวนการวิธีการ แนวปฏิบัติ ในการการบริหารและการจัดการ ซึ่งผลการวิจัยและพัฒนาได้นวัตกรรมรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โรงเรียนดอนจานวิทยาคมให้เหมาะสมเพื่อให้งานบริหารจัดการในโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงการยึดถือ 4 แนวทางการปฏิบัติงานให้เป็นหลักสำคัญประจำใจในการปฏิบัติงาน เพื่อให้ 4 แนวทาง เป็นหลักสำคัญประจำใจแนวทาง เรียกว่า นวัตกรรมรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยใช้เทคนิค 4C Model โดยรูปแบบประกอบด้วย 4C ประกอบด้วย Coaching, Consult, Check และ Correct

จากกระบวนการพัฒนานวัตกรรมการบริหารที่เหมาะสมกับบริบทโรงเรียนขนาดเล็ก ผ่านการวิจัยและพัฒนา 5 ระยะ ผู้วิจัยได้เรียนรู้ว่านวัตกรรมรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยใช้เทคนิค 4C Model ช่วยให้การดำเนินการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็กเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะมีจุดเด่นหลายประการที่สอดคล้องกับการศึกษาในวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เช่น การเน้นเรื่องของการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน การบริหารแบบให้บุคลากรมีส่วนร่วม การมีกระบวนการที่ต่อเนื่องซึ่งมีแนวโน้มที่ประสบผลสำเร็จและได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมงาน ลดปัญหาความขัดแย้ง กระตุ้นให้เพื่อนร่วมงานมีขวัญและกำลังใจ (ไตรวุฒิ พลรักษา, 2550) การมีส่วนร่วมสนับสนุนให้มีความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในกิจกรรมต่าง ๆ ที่สถานศึกษากำหนดขึ้น รวมทั้งการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา (ภุชญา สวัสดิ์ชัย, 2550)

5. เอกสารอ้างอิง

- กฤษฎา สวัสดิ์ชัย. (2550). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลต้นธง จังหวัดลำพูน. การค้นคว้าแบบอิสระศศ.ม. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ไทรวุฒิ พลรักษา (2550). การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการวางแผนดำเนินงานสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานีเขต 5. วิทยานิพนธ์ ค.ม. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
- พิมพ์พรรณ เทพสุเมธานนท์ และ รัตนา กาญจนพันธ์. (2550). การศึกษาองค์การแห่งการเรียนรู้ในคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. รายงานวิจัย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วรลักษณ์ ชูกำเนิด. (2557). “โรงเรียนแห่งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู เพื่อการพัฒนาวิชาชีพครูที่เน้นผู้เรียนเป็นหัวใจสำคัญ” ใน วารสารวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. 25(1). (มกราคม-เมษายน 2557). หน้า 93-102.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: ตลาดพลับ บลิเคชั่น จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2549). แนวปฏิบัติด้านการจัดการศึกษาของสถานศึกษานิติบุคคลในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (2559) รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา เรื่อง การบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก
- เสนห์ จามริก . การบริหารจัดการที่ดี. (ออนไลน์) 2548 (อ้างเมื่อ 2 สิงหาคม 2548). จาก: <http://www.polsci.chula.ac.th/pa/Chaiyasit.htm>.
- อรพินท์ สฟโชคชัย. (2548). ระบบการจัดการบริหารที่ดี. (ออนไลน์) (อ้างเมื่อ 2 สิงหาคม 2548). จาก: <http://kradandum.com/thesis/thesis-02-1.htm>.
- McMillan, J. H., & Schumacher, S. (2001). *Research in Education. A Conceptual Introduction* (5th ed.). New York: Longman.
- Senge, P.M. (1990). *The Fifth Discipline: The Art and Practice of the Learning Organizational*. New York: Doubleday.
- Thana, A., Kulpatsorn, S., and Yuenyong, C. (2018). Building up STEM education professional learning community in school setting: Case of Khon Kaen Wittayayon School. *AIP Conference Proceedings*. 1923, 030067-1 – 030067-6. (<https://doi.org/10.1063/1.5019558>)
- Yuenyong, C. (2019). Lesson learned of building up community of practice for STEM education in Thailand. *AIP Conference Proceedings*. 2081, 020002-1 – 020002-6. (View online: <https://doi.org/10.1063/1.5093997>)